

ARGUMENT

Institutele de studii avansate, investiții în viitor

Laura Ganea

Atunci când am fost desemnată drept editor-coordonator, primul lucru care mi-a venit în minte a fost o practică des întâlnită în industria muzicală, aceea a apariției unui best-off într-un moment de bilanț din cariera unui artist, și am propus ca acest volum să reprezinte un demers similar.

Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului a ajuns, într-adevăr, la un moment de bilanț, iar volumul „România în elita academică mondială” adună ce a avut el mai bun în acești șase ani de existență, dar și câteva momente care au premers înființarea sa, fără de care istoria nu ar fi completă. Conține idei și concepte, studii și analize, prezentări de programe științifice și educaționale, de conferințe, publicații, expoziții. Este „povestea” noastră, care se împletește cu „povestea” partenerilor noștri naționali și internaționali, și sperăm că ea poate fi utilă pentru studenții, masteranzii, doctoranzii și cercetătorii care vor să pășească pe drumul responsabilității și performanței academice.

Cred că desemnarea mea drept editor-coordonator a reprezentat alegerea potrivită, pentru că un specialist în comunicare este, în același timp, privirea dinafară și privirea dinăuntru. Un martor gata să consemneze ce se întâmplă în jur, dar și un actant. Consemnez istoria acestui institut chiar dinainte de înființarea sa, de când președintele Emil Constantinescu mi-a vorbit despre acest proiect vizionar, și am devenit actant, o parte din el, atunci când institutul a căpătat viață.

Paginile acestui volum vorbesc, așadar, despre ce este Institutul Levant, astfel încât mie nu-mi rămâne decât să trec în revistă, pe scurt, faptele și momentele care au condus la înființarea sa.

Nașterea Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului este strâns legată de „Inițiativa Levant pentru pace globală”, lansată de președintele Constantinescu în anul 2011, în calitate de președinte al Academiei de Diplomatie Culturală din Berlin. În opinia sa, spațiul istoric al Levantului reprezenta laboratorul în care putea fi experimentată o nouă abordare a relațiilor dintre state, bazate pe înțelegerea Celuilalt în locul presiunilor militare sau economice. Adoptată de Coaliția Inter-Parlamentară pentru Etică Globală, susținută de Parlamentul României și Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, „Inițiativa Levant pentru pace globală” a fost prezentată cu succes la ONU (2013, 2014, 2016, 2017), UNESCO (2014, 2015), în Knesset și în fața Autorității Palestiniene (2014), Congresul SUA (2014), Senatul Italiei (2017, 2019), Senatul Franței (2018), la Vatican (2017) și World Alliance of Religions’ Peace Summit (2014, 2018), în Coreea de Sud.

De ce nu ar fi devenit „Inițiativa Levant pentru pace globală” un demers românesc, racordat la o „rețea a rețelelor” academice și civice internaționale?

O astfel de „rețea a rețelelor” era constituită de decenii în jurul Academiei Mondiale de Artă și Știință (WAAS), înființată la inițiativa lui Albert Einstein, Robert Oppenheimer, John Fleming, John Bernal, Henry Moore, Yehudi Menuhin, după cel de-Al Doilea Război Mondial. Ales membru al Board of Trustees, președintele Constantinescu propune înființarea unui Centru de Excelență al Academiei la București. În sesiunea de la Ottawa, din 16 septembrie 2013, propunerea era aprobată, luându-se în considerare prestigiul și capacitatea științifică a învățământului superior și școlii de cercetare românești. Acest Centru de Excelență este Institutul de Studii Avansate Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului, înființat prin Legea 117/2017, ca instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, plasată în subordinea Senatului României și privită drept suport al diplomației parlamentare.

Principalele direcții de evoluție a Academiei Mondiale de Artă și Știință în următorii zece și implicarea Institutului Levant în dezvoltarea proiectelor viitorului, printre care și „Human Security for All”, lansat în parteneriat cu Organizația Națiunilor Unite, vor fi discutate la reuniunea Board of Trustees de la Atena (12-15 noiembrie 2023).

România în elita academică mondială

Institutede de Studii Avansate sunt investiții în viitor. Țintesc excelența în știință, în cultură și educație și urmăresc răsfrângerea benefică a domeniului lor de excelență asupra întregii societăți. După modelul Institutului Princeton, care s-a arătat deschis unei colaborări cu Institutul Levant, la fel ca și Universitatea Columbia, după vizita directorului Cătălin-Ștefan Popa în SUA, aspirația noastră este crearea unei elite în domeniul religiilor monoteiste și al științelor, ambele izvorâte în spațiul istoric al Levantului, în domeniul diplomației culturale, cea care, definită de președintele Emil Constantinescu, „deschide un alt câmp de înțelegere a unor fenomene aflate sub semnul incertitudinii fără a-l nega pe cel construit pe baza realităților cunoscute anterior”.

Diplomația culturală, încă la început de drum, este determinantă pentru construcția unei culturi a păcii. Atenți la războaiele din jurul nostru, părem a uita care este valoarea păcii, un cuvânt golit de conținut pentru mulți, ridicol chiar. Îmi amintesc cum eu însămi, în timpul copilăriei în regimul comunist, eram sătulă să-l aud vânturat zi de zi de propaganda ceaușistă. Observ că și astăzi, pentru unii, un institut de promovare a culturii păcii, cu misiunea de a anticipa viitorul pornind de la cunoașterea aprofundată a prezentului și înțelegerea lecțiilor trecutului este privit drept ceva rizibil, inutil. Când ne vom da seama că nu este deloc așa, s-ar putea să fie prea târziu.

29 octombrie 2023